

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicih, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Zatuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dajake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četristopne pettvrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Politična ekonomija in politika.

(Spisal V. C. Supan.)

Trgovinsko-politične naredbe morajo dobivati vedno večji pomen, kot vsa druga državna vprašanja. Do tega prepričanja mislim, da so dospeli sedaj vendar uže skozi silo in uboštvo vsi avstrijski državljanji in država sama kot taka mora uvideti, da je nacional-ekonomija v prve vrsti in sicer toliko kot državna veda, na katero je treba obračati največjo pozornost. Mi se pečamo uže dalje kot tri desetinke let s to vedo, zato smemo morebiti tudi sedaj nekoliko izvedeti, kaj nam je storiti, da preberešmo to strašno nacional-ekonomično stanje.

Francoska je plačala pred v kratkem času milijarde za vojno in denes je njeno materialno stanje boljše, nego marsikatere druge dežele v Evropi. In zakaj?

Ker se je Francija z malimi kratkimi periodičnimi izjemami poprijela vsaj popolnem prave trgovinske politike namreč: da le v državi katera združuje manufaktурно in agriculturno moč v svoje osrčje, tam cveti splošni blagostan.

Namreč: približanje producenta h konsumetu in približanje cene neizdelanega materiala k fabrikantom, in tako vedno po izgledu Colberta, da se neizdelane snovi kar največ mogoče v domačej deželi izdelajo za fabrikate. Jedino le domače francosko delo je Francijo do sedanje finančne moči privelo. Prihranjenje tacih kolosalnih kapitalov nastalo je jedimo le z domaćim delom. Resnično je, in nikdo mi ne more tajiti, da je Francija vzdržavala po ostavljeni nesrečne trgovinske pogodbe z Anglijo (Edin pogodba sklenena 1. 1786) do leta 1861 oblični prohibitivni sistem

in stoprav leta 1861, ko se je Napoleon III. s pogodbami z Belgijo in Anglijo posrečilo tarifne spremembe vpeljati, bilo je mogoče dosedanji silni prohibitorični colni sistem razpršiti.

Anglija je sklenila, leta 1703 s Portugalsko nekovo trgovinsko pogodbo in ta pogodba je bila tako pogubljiva Methuen pogodba, sklenena leta 1786 s Francijo in to je bila spomina vredna Edineva pogodba.

Leta 1815 sklenol je Washingtonski kabinet tudi za veliko nesrečo Amerikancev nekovo trgovinsko pogodbo z Anglijo. Sploh pa bodem, kakor sem uže rekel z zgodovinskimi navedenji in rezultati teh pogodb našim bralcem jasno dokazal, da je to tako važna stvar, da je čestokrat tudi eksistenza cele države od tacih pogodb odvisna, v kake roke je bila izročena nacional-ekonomija kakove države.

Naše narodno-gospodarstveno stanje je, kakor rečeno tako žalostno. Državnega zborna sesija bode kmalu sklenena in gospodarstveno uničenje pak teka svoj navadni nezaprečen pot, in v tej zadavi se njih ničesa storilo, v katerej bi država in postavodajstvo v prve vrsti moral poprijeti initiativo. To smo žalibote uže tolkokrat naglašali na različnih in merodajnih krogih, in to vselej zastonj.

Dolžnost vsakega pravega in odkritosrčnega Avstrijca je, tudi ako nema mandata kot poslanec v državnem zboru, da obrača največjo pozornost na občo avstrijsko državno korist, ter končno vendar jedenkrat uže posloviti se od filisterstva. Vsak po skušnjah in vedi izobražen naj skuša iznajti sredstva, kako bi se splošnemu uboštvo pomagalo, ker le s tem pomaga se tudi posameznim osobam.

Nacional-ekonom kake države ali držav-

nik ne sme nikoli in nikdar biti kosmopolit. On mora svojo lastno državo močno in krepko za vajeti držati in vedno na njo paziti, ter vse to na stotine let v bodočnost, zaradi tega odločevati se mora zasebni ekonom popolnem od nacional-ekonoma. In železnice, kakor Loška in Predelska uvrstiti se morati odločno in sigurno v nacional-ekonomijo, ker one dotikajo splošno narodno-gospodarstveni korist. Na to mora nacional-ekonom in državnik paziti in tako tedaj smo dospeli do odločenega kraja, kjer bodemo sedaj vsled svoje obljube natančnejše razpravljal vedenje in delovanje francoskega ministra Colberta (ob času Ludovika XIV.) O delovanju tega ženjalnega ministra spisal je tudi uže nekov Amerikanec, ter ga je tudi nekovi sloveč nemški profesor imenoval kot opernika socijalne vede in nacional-ekonomije in izrekel prilično sledče: Mej vsemi možni kateri so kedaj bili voditelji državnega krmila, odlikuje se najbolj mej vsemi Colbert in to zaradi popolne cenitve in preudarjenja pravih in r. sničnih dogotkov, da je v dotiki prve stopinje v kacej državi tudi neogibna potreba izpolnjevanje velikih in važnih dolžnosti.

Ko je Colbert ob času vladanja Ludovika XIV. leta 1661 prevzel finančno vodstvo Francije, našel je državna posestva na kantu, državni dohodki izterjani bili so uže več let naprej, in blagajnice prazne. Vlada je bila tačas v rokah davkarskih najemnikov in morala je le s pomočjo onih gospodariti. Francija propala je tačas neogibljivemu pognu. A ipak okrepila se je v kratkem dobi; silno veliko pripomogel je pak k temu okrepanju slavnemu Colbert z vpeljavo „varstvenega collega sistema“, da je Francija privela svojo produkcijo, svojo trgovino in svojo moč do

Listek.

Izvir in vpliv toplove pri organizacijah.

(Spisal dr. J. Derč.)

(Konec.)

Če se živalim tacih jedi, ki imajo dosta ogljenca v sebi, v večji množini vtelesi, nego jih žival za vzdrževanje toplove svojega telesa potrebuje, to je več, nego se za kurjavo telesa zahteva, nakopiči ga žival v podobi masti ali tolšč posebno pod kožo in ga hrani za bolj potrebne čase, na pr. za zimo, kakor to storijo medvedi, polhi, jazbeci in druge živali.

Znano je, kako se po obilnej okrobnavati krmi svinje neizmerno vdebelé. Redé se posebno z jedili, ki imajo v sebi dosta ogljenca, kakor pesa, korenje, krompir, sočivje itd. Se vede da se morajo svinje pri pitanji tudi skrbno zapirati, ker bi se inače ogljenc, ki se je v

podobi tolšče začel nabirati, zopet za kurjavo telesa porabil, katera bi bila v mnogoobilnejši meri potrebna, ako bi se živiljenje pri tej živali v njihovim večjem gibanji javljajo. —

Razun take ogljence polne hrane treba je tudi druge, beljakovinaste (dušečnate) telesu dajati, ker iz nje se celice narejajo, katere tolščo hranijo in pri tvorbi tolšče tudi sodelujejo. Samo take jedi, ki imajo v sebi rastlinske ali živalske beljakovinaste snovi, morejo krvi dajati one sestavine, iz katerih more narejati nove telesne dele ali obrabljene zopet nadomestiti.

Ta jedila imenujemo zato tudi krvotvorna ali plastična. Mej temi so v prve vrsti imenovati; vleča, živinska in rastlinska beljakovina, sir, meso itd. Te snovi so sestavinam človeškega trupla tako podobne, da je lehko misliti, da jim nij družega treba, nego da podoba (Form) izpremené in se kot mišice, ktanine hrustanci, možjani itd. zopet pokažejo. Najboljša so torej ona jedila, ki

imajo ob jednem ogrevalne in krvotvorne sestavine v sebi. To so sosebno: žita, sočivja, mleko, s tolščo podstavljeni meso, jajca in kri.

Videli smo, kako si človek ali žival za kurjavo potreben ogljenc dobiva — treba bode zdaj še pokazati, od kodi in kako si človek kislec (Sauerstoff) priskrbljuje, kajti mi smo rekli, da je za razvoj toplove potrebno, da se kislec spoji z ogljencem, to je, da ogljenc zgori.

Kislec dobivamo v sé po pljučah. Dokler žival živi, je njena kri v neprestanem kroženji in se neprestano spreminja. Od srca teče ja sro rudeča kri po bolj v globočini ležečih odvodnicah (arterijah) v druge periferične dele telesa; od tod pride kri zopet po bolj na površji ležečih dovodnicah k srcu nazaj, pa bolj otemnela.

Prijek ko ta otemnela kri iznova nastopi svoj daljši pot, požene se v pljuča, kjer pride v ozko dotiko z vsopljenim zrakom. In zadobi tako zanimivo spremembu; postane

prej nikoli jednacega cvetenja. Zlata perijoda francoske industrije pričela se je stoprav s Colbertom. Njegovimi sredstvi zahvaljuje se Francija največ, da je tako silno napredovalo kmetijstvo, manufaktura in promet. Ludovik XIV. „rekel je Thierry“, smel je s polno pravico reči, da je bog, ko mu je Colbert dal, da je mnogo učinil za srečo in slavo njegove vlade; Francija pak bi morala pristaviti, da se jedino le njegovimi nasveti zahvaljuje občudovanja vrednemu razvitu njene industrije.

Da je mogel razne industrijske oddelke zopet spraviti na kvišku, kateri so bili prejšnja stoletja skoro pognili, naložil je visoke celne tarife na tuje manufakturno blago mejetem, ko je bila njegova največja skrb izdelati neizdelane snovi manufaktur na Francoskem v fabrikate. Na takej podlogi razvijal je Colbert svojo stvariteljsko delavnost in svoj lastni državno-ekonomični sistem. Da, z državno podporo vzbujal je v vseh provincijah Francoske industrijalno delavnost, povsodi zidale so se fabrike in manifakte, katerih obstanek je zagotavljal s primerno varstveno colnino. V celej dobi vladanja Ludovika XIV. naraščala je vedno politična centralizacija, ali sistem njegovega slavnega ministra hrepenel je po socijalnej in komercijalnej decentralizaciji in v tej zadavi bodem odkril, oziraje se na našo avstrijsko politiko v svojem najzadnjem članku odkritočrno svoje mnenje. — Ako pa nijsmo do sedaj našej visokej avstrijskej vlasti, na našo splošno avstrijsko državno korist dajali nikacih dobrih nasvetov, naj se mi dokazati blagovoli.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. februarja.

V državnem zboru je pri priliku posvetovanja trgovinske pogodbe rumunske govoril zastopnik nemške pravne stranke govor, kateri je ustavoverce močno osupnil. Rekel je, da njegova stranka ne dela „opozicije za vsako ceno“, ampak, da hoče v tej stvari vladu podpirati. „Mi nečemo biti kakor sluga v fabuli, ki je kamen vrgel na spečega gospoda, mi računamo na naturo muhe, ona odleti sama,“ rekel je ministrom, češ, vi padete kadar dozorite, „iz sebe mora stvar konec imeti,“ dejal je dalje. Najbolj pak je iznenadila sledenca, gotovo s Hohenwartom dogovorjena Starkenfelsova izjava: „V kratkem času

pridejo naloge do nas, ki nas morajo vse brez razločka stranke jedine najti in nas bodo našle. Vi smete na to računati, da v tistem hipu ne boderemo težav delali.“ To se nanaša na dogovore z Magjari. Sè slovanskega stališča morda ta taktika nij dobra. Ali kaj hočemo, Čehov nij, njih in drugih Slovanov glas potem nij odločilen.

Vnanje države.

Na Francoskem so volili v Parizu republikanci nerepublikanskega vojvodo Decesa, najbrž ker ga trebajo kot ministra vnanjih zadev in ga Mac-Mahon želi.

Spanjški kortesi so se ustanovili in izbrali za predsednika Posada-Herrero. Castelar je protestoval proti zapriseženju poslancev na sedanje ustavo; Canovas je rekel, da tako protestacijo ne dopušča, drugi poslanci so odgovorili s klicem „živio kralj“.

Don Karlos je popustil svoje čete in junaško pobegnil na Francosko zemljo. Hnavec in varvanec hinavcev nij niti poguma imel z mečem v roci umreti tam, kjer se je na tisoče ljudij zavoljo njega podavilo in poklalo. — S francosko zemlje pak je čez mejo poslal smešen manifest, v katerem izreka, da se velikodušno temu odpove, Špance srečne delati.

Dopisi.

Iz slovenje - bistriškega okraja 27. februarja [Izv. dop.] (Mariborska volitev.) Naznanjal sem vam bil, da je po volitvi volilnih mož upati, da dobri narodni kandidat dr. Radaj tudi v našem okraji vsaj polovico glasov, in njih se prevaril. K volitvi v Maribor je prišlo iz slovenje-bistriškega okraja 44 volilcev, (dva sta izostala), od katerih je 24, tedaj še več kot polovica za dr. Radaja glasovalo, 20 za Wretzla. Mej temi 20 pa so bili 3 ali 4, ki so poprej za gotovo obljudili narodno voliti, a v poslednjem trenotku so se dali zavoditi na nasprotno stran. No zadovoljni smemo biti, da so se naši kmetski možje tako vrlo obnašali. Uže v deseto leto gre, odkar so Slovenci pri vsakej volitvi v Mariboru propali; nij se tedaj čuditi, da se je nekak obup polastil najpovstnejših narodnjakov na kmetih.

Pritisk vladnih organov in vpliv mest in množih malih trgov, v katerih se zmirom vlada nemškutarstvo, je na kmete tem večji, ker okrajni zastopi teh okrajev niso narodni, pri cestah in šolah pa ravno okrajni zastopi lehkoh dele marsikatero milost. Narodni volilci našega okraja so uže dan pred volitvijo v Maribor se odpeljali, da so bili tam pri-

namreč zopet jasno rudeča. Če preiskujemo izsopljeni zrak, najdemo, da je v njem veliko menj kisleca, kakor v vsopljenem, zato pa ima v sebi več ogljenčeve kislina in vodenega sopara, katera sta prišla iz krvi. Zrak izgubi torej v pljučah jeden del svojega kisleca in dobi za to ogljenčeve kislino in vodenega sopara. Ogljenčeva kislina in voden sopar sta končni produkt v telesu se vršečega kemičnega preobrazanja. — Kislec, ki je k temu potreben, pripelje jasno rudeča ali arterijska kri v vse telesne dele; nepotrebne življenju, ne več služeče končne produkte pa pripelje zopet otemnela venozna kri v pljuča nazaj, kjer se v zrak izsopijo.

Po dihanji prouzročena spremembra zraka ima, kakor se vidi, največjo podobo z ono, koja se pri gorenji vrši; kajti tudi tukaj se prosti kislec v ogljenčevu kislino in voden sopar spreminja. Če še pomislimo, da telo — dokler živi, diha — tudi toplo ustrevarja in da v njem pojeden živež kakor drva v peči

do malega zgine, se nam oba procesa še bolj podobna zdita in v resnici tudi različna nijsta, kajti ko bi mogli na več tednov ali mesecev ustaviti dihanje, prebili bi lehko ves čas brez vseh jedi.

Gorkokrvne živali morejo temperaturo svojega telesa kolikor toliko nasproti vplivu zunanjih okoliščin konstantno vzdržati. Menjava temperature je primerno majhna; kajti če bi se temperatura njihove krvi ali telesa za več stopinj znižala, morale bi poginiti, izvzemši živali, ki najhujšo zimo prespé; pa tudi pri teh se temperatura njihove krvi ne sme pod + 5° C. znižati, sicer tudi one poginejo. — Ta prikazen pri spavcih se nam na prvi pogled nekoliko čudna zdi, ali če se ozremo na njihovo delovanje v tem času, vidimo, da v tej dobi druge naloge nemajo, nego da si življenje do spomladni ohraňijo, vsa druga životna dejanja so nehala. Jednaki so gledé živiljena rastlini, katero solnce v spomladni k novemu življenju zbudi.

besedi v čast volilcem. Kako se je v Mariboru godilo in kako se je vršila volitev, so vam gotovo uže od tam poročali.) Naši možje so se vrnili z veseljem in ponosom, da so tudi oni pripomogli k narodni zmagi. Iz našega mestica se je kakor pri poprejšnjih volitvah tudi zdaj več nemškutarskih agitatorjev v Maribor peljalo, pa so prav malo opravili, a marsikatero pikro morali slišati. Jeden meščanov zagrmi na kmeta: „kako moreš tak osel biti, da volis dohtarja?“ Na to kmet: „tedaj ste v mestu sami osli, ker ste volili še te dni dohtarja. Duhatscha za svojega poslanca. Neki zagrizeni nemškutar, F. iz spodnje Poljske je tudi strastno agitiral proti „dohtarju“ Radaju. Narodni mož pa mu odgovori: „Če so res dohtarji tako strašni, kako da ti zmirom letaš k dohtarjem“. F. je namreč v vednih tožbah. Za Seidla je bila sreča, da nij bil mej volilci; tam bi bil slišal, kako sodijo kmetje o Brandstetterjevem kompanu. Moralični vpliv te volitve na slovenski narod, ki tu ob meji Slovenstva živi, je velik.

Iz Dunaja 26. februar. [Izv. dopis.] (Snovanje slovanskega akademičnega pevskega društva. Predavanja v „Sloveniji“. — „Ju-goslavenski Stenograf“.) Ideja vseslovanstva se mej tukajšnjimi slovanskimi vseučiliščniki vedno in vedno v lepšej luči pokazuje. Ako je tu in tam kak poskušaj ono idejo realizovati bil brezvpešen, vendar se ne sme trditi, da je bil brezvpliven. Vseslovanski bal, v kogega komite sta od društva „Slovenije“ bila izvoljena gg. Stajar in Simčič, nij se dal aranžirati. Uzroki važni in malenkostni storili so, da je ona zadava zaspala. — Sedaj je snovanje „slovanskega akademičnega pevskega društva“ na dnevnu rednico. Mora se priznati, da je ta ideja srečna, akoravno jej nasproti elementi mej slovanskimi vseučiliščniki neprijetno bodočnost prorokujejo. A k sreči, da je nasprotnik tega podvzetja le malo številce. Vsa slovenska akademična društva imajo svoje delegate v osnovalnem odboru. „Slovenija“ je skoro jednoglasno izvolila za delegata v oni komite gg. Stajarja in Pukelja. Častno je za Slovence, da so zastopniki slovanskih društev celo v pododbor, ki šteje samo 3 ude in ki ima nalog pravila za društvo sestavili, hoteli imeti Slovencá. S tem

*) Žalibog, nijso. Ur.

Sredstva, katerih se žival ali človek poslužuje, da si temperaturo konstantno vzdržuje, so:

1. Gorkokrvne živali preobražujejo tvarino svojega trupla veliko hitreje, 20—25krat, nego živali, ki imajo toplo toploto njihove okolice, postavim dvoživke. Te nemajo topleje krvi, nego jo ima njihova okolica. Ta čuden razloček ima svoj uzrok v hitrosti preobraževanja tvarine, in v večji ali manjši lehkoti, s katero te živali toploto oddajajo. To je jasno. Žival si ustvarja malo toplotne in je slabo zavarovana zoper oddajanje toplotne; nasledek tega je, da se toplota, ki se nareja, ne more nabirati, temuč zmirom izpuhti. Če potem pride v gorko okolico, more več toplotne nakupičiti, ker je manje zgubi.

Pa še drug razlog je, od katerega je konstantna temperatura odvisna. Oddajanje toplotne se ravna proporcionalno površji telesa. Večje ko je površje, tem ložje in hitreje se oddaja toplota. — Ker pa vemo, da imajo

je vendar jasno dokazano, da uživajo Slovenci mej drugimi Slovani mnogo simpatij.

Na Dunaji uže več let obstoji „slovensko pevsko društvo“; mej aktivnimi udi šteje to društvo uže več Slovencev. Odkar so se slovenski pevci pri zadnjem besedi tako vrlo ponesli, skuša to društvo mej slovenskimi pevci mnogo udov pridobiti. Mnogo jih je uže pristopilo; kakor čujem, bode jih še več, kar je tako hvalevredno. Boje se nekateri, da če se „slov. akad. pevsko društvo“ osnovi, bosti oboji društvi slabo izhajali, ter da bi boljše bilo, ako se, mesto novo pevsko društvo osnoviti, raji obilneje udeležujejo „slovenskega pevskega društva“. Zadnje društvo šteje nad 80 aktivnih udov. Meni se dozdeva, da bi malo konkurence nič ne dejalo, ter da je ona bojazen brez uzroka, kar je razvidno iz števila udov imenovanega društva. Naj si slovenski dijaci svoje pevsko društvo osnujejo ter naj pevajo po svoje; ako bi pak jedno ali drugo društvo res ne moglo izhajati, se združenje obeh v jedno lehko potem izpelje.

Naj le kratko danes omenim o predavanjih v „Sloveniji“. Priznati se mora, da so bila do sedaj jako zanimiva. G. Sterlē nam je v jednej prejšnjih sej čital svoje pesniške proizvode, ki ko se jako dopadali. G. Sušnik, kandidat filozofije, predaval nam je kako zanimivo o „ledenej dobi“ ter nam sredstvom lastnih risanj in drugih kart predstavil in pojasneval predmet svojega predavanja. Obema naj se izreče najtoplejša zahvala.

V zadnej seji „Slovenije“ izvolil se je nov odbor, ker je stari s predsednikom vred odstopil. Predsednik je sedaj g. Fr. Stajar, odborniki: Jože Karlin, stud. phil.; Simčič, jurist; Fr. Kos, stud. phil.; Vuk, Šubic in Logar. Naj bode tem odbornikom i. g. predsedniku, kakor tudi društva soudom istiniti blagor in čast društva pri srcu. Naj izgine vsak nepotreben in škodljiv prepis, in naj vam bodo lepi principi višje nego malenkostna čestilakomnost nekaterih sodruštvenikov. Komedije, surovi govorji in osobna napadanja pak vendar niso društva najvišja svrha?

Ravnokar nam je došlo 1. číslo „Jugoslavenskoga Stenografa“, kojega izdavatelj in urednik je gosp. Ant. J. Bezenšek (nekdanji celjski dijak). S prisrčnim veseljem moramo pozdraviti list, ki se peča z vedo, pri nas Jugoslovanih še popolno, ne rečem nepoznato a ne obdelaho. Sezite po novem listu, slo-

venski rodoljubi, posebno ti učeča se mladež. Format listu je zelo prikladen, a cena tudi zelo nizka. Kolikor moremo soditi po 1 číslu more se meriti z listi in knjigami v ovoj stroki nemškimi. Pravila so tako jasna in lehko razumljiva, da jasnejih ni lehko mogoče. Iz uvoda naj vam ta-le stavek zabilježim: Ako piše na pr. Slovenac slovenski stenografskim pismom po našej metodi, osnovanoj na vseobčnih stenografskih pravilih može iz napisana čitati Hrvat, — ne slovenski — nego uprav svoj jezik i obratno.

Domače stvari.

— (Volitve kranjskega vélicega posestva.) Včeraj je v Ljubljani volilo 51 veliko-posestnikov znanega Vesteneka in višenjskega mladega barona Taufrerja za deželna poslanca.

— (Gg. pevce m.) Prihodnja skušnja za I. postno besedo bo v četrtek 2. marca, h kateri vabi uljudno vse gospode čitalniške pevce pevski odbor.

— (Obesil) se je predvčerajšnjem v Črnej vasi na ljubljanskem močvirji 15 leten fant, — baje ker je uže v neko deklo zljudjen bil, a je bil še premlad, da bi bil smel — plesati z njim! Tudi tragično!

— (Župan v Kámeniku) je zopet nek orden dobil. „Zaslugi svoja krona.“

— (Il. Bistrica) je — kakor se nam piše — nedeljo 23. pr. m. praznovala predpust s prelepo veselico v prostorih g. Samsove hiše. Udeležila se je odlična gospoda iz Bistrice in iz okolice. Živahno gibanje traalo je vso noč. Nič nij kalilo veselice. Odbor ima prijetno zadostenje, da je osnoval zabavo, kakor lepša nij menda lehko mogoča, in v polno zadovoljstvo vsakaterega. Plesa se je udeležilo nad 20 gospod in gospodičin. V počitnici zbralo se je društvo pri banketu in „protektorji večera“ gostili so bogato. Pri inproviziranem koncertu so se posebno odlikovali z obranim petjem bistrške krasote. Veselica je imela po vsem národnou obliku. Slovenska pesen in beseda je vladala.

Listnica uredništva: Gosp. Ž-č v G. Drugi pot nam z jednacimi grobostmi, iz katerih vidimo kaj govori, prizanesite in namesto negativne kritike sami kaj storite, bode boljše.

majhene živalice v primeri k njihovim telesu večje površje, nego velike živali, sledi iz tega, da morajo majhene živalice hitrejše preobrazevanje tvarine imeti, nego velike. To nam razjasnjuje, zakaj meso od piščancev nikdar tako po ceni ne more biti, kakor govedina. Če redimo žival, moramo dvojno krmo plačati. Jedenkrat ta del krme, od katerega žival raste, kateri se nam pa v podobi mesa povrne, na drugej strani pa isti del krme, s katerim žival diha, si svojo toploto ustvarja in se giblje, in ti stroški so zgubljeni.

Iz tega razloga živijo majhene živalice, na pr. čebelice po zimi v večjih grudah skupaj; in vsak čebelar ve, da je v ulju po zimi primerno velika toplota. Te živalice so premajhene, da bi jim bilo mogoče več toploto v životu nakopičiti, in so tudi zoper mraz preslabo zavarovane; če jih je pa več skupaj, pride toplota jedne drugej na dobro.

4. Pomaga tudi hitro gibanje temperaturo povekšati. Vsakdo ve, da se život zagreje, če se naglo hodi in t. naprej.

Razume se, da so ta sredstva tudi omejena. Če živali toploto odtegnemo, ne ohladimo se samo površni deli trupla, ampak tudi notranji; živali utrpejo in poginejo, izjemoma živali, ki zimo prespè. Njih život se sme do + 5 °C. ohladiti, kakor je bilo uže rečeno. Pa pri njih se je životna delavnost tudi blizu ničle znižala. Obstoji še samo v tem, da

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry v Londonu.

30 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslenih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsné, i na jetrah; žlezne naduhu, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepravljajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatoljubo, vodenico, mrzlico, vroglavje, silenje krví v glavo, sumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otočnost, diabet, trganje, shujšanje, bledici in prehranje; posebno se priporoča za dojence in je boljega, nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spricjal zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spricjala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Benecka, pricjega profesorja medicine na vsečilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofijne Castle smart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih sob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spricjalev.

Spricjalo št. 73.670.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mesecov, odtar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čutnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprešilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescière pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjega tresnja morem zopet pisati. Zaadi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenò in okusno hrano, kot najboljši pripom ček, ter ostanem Vaš udan.

Gabriel Teschner.

slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapelj, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogel niti čitati niti pisati, treslo so se vse čutnice na celiem životu, slabo prehranje, vedno nespanje, ter sem trpel vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vaše Revalescière in sedaj, ko jo uživam tri meseci, zahvaljujem se bogu. Revalescière zaslubi največje hvalo, pridobil mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hujšnosti in popolnega spoštevanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašli in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepravljajenju, nespanji in hujšanju.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslenih in otrocih približi 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastihi puščici po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 cent 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funton 10 gold., 12 funton 20 gold., 24 funton 36 gold.

Revalescière-Biscuite v puščicah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld. Prodaje: Du Barry & Comp. na Du aaji, Wallischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih

površno in počasno dihajo, le toliko, da isto popolnem ne neha. Te živali žrejo v jeseni dosta, več nego je za vzdrževanje toplote potrebno, in nabirajo dosta tolšče; po zimi utrpejo, dihanje se vrši na stroške v jeseni nabrane tolšče.

Kar smo povedali, vse to je le kratek, trenoten pogled v nespremenljivo in neskončno zakonitost, katera se nam pokazuje dan na dan, uro za uro okolo naš, v svojih večnih doslednostih, in katere sad smo i mi. Stanica in v njej kislec, ogljenec, dušec in kolikor jih je še drugih prvin, — vsi ti so oni skriveni duhovi, kateri napajeni z naravnimi močmi zidajo, podpirajo in vzdržujejo življenje na našej „bornej zemlji“. Nij treba iskati čreznatornih močij, in smešno bi bilo, razlagati si razlog svojega obstanka iz čudežnih močij, — pravi Barmeister, — ako imamo naravnih, očividnih zakonov dovolj, katerih spoznanje nam razlagata, kako in kaj smo — prah si — in v prah se povrneš.

lekarijih in specijalskih trgovih; tudi razpoljuja dajnega hiša na vse kraje po poštne učaknicah ali povzetih. V Ljubljani Ed. M. J. S. lekar pri "zlatem orlu", Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, Splitu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeriju P. Rocca in J. Hirsch, v Zadru pri Androvču. (384)

Slovenske lepoznanke knjige.

V založbi "Narodne tiskarne" v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

- Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
- Mita Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
- Kantoréica.** Roman s pogorskega zakotja, Češki spisala Karolina Štečka; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
- Prvi poljub.** Novelica, spisal J. Skalec.

Na črni zemlji. Noveja, spis. J. Skalec, velja 25 kr.

Kazen. Novelica, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — **Cerkev in država v Ameriki.** Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribic. — Životopisje, sp. Rajec Bož. — Prešern, Prešerin ali Presiren, sp. Fr. Leistik. — Telečja pečenka, novelica, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribic. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestini. — Trstvo z grozdjem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bude? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.

IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi, sp. Paulus. — Plašč. Novelica, Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekaj opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.

Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše "Narodnej tiskarni" in jih dobi po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.

Lekarna Piccoli.

Aparati za samo-brizganje, pasovi za počene, neravnine in maternine brizgje.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobolj in ustne bolezni, zoper gujilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čistenje zob. Kedor ga enkrat poskusni, da mu bode gotovo prednost, vzlič vsem enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfin de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. dto. de Reseda flacon 80 kr. Esprit dto. dto. de Ylang-Ylang flacon 80 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznj. Velika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka gospodinja bude tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr. Glycerin-Crème. je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (182—200)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se poštu proti poštnemu povzetju.

Štev. 1227.

Natečaj

za službo kancelijskega oficijala oziroma kancelijskega azistenta pri deželnem odboru.

Pri pomočni pisarni deželnega odbora se bode oddala služba oficijala z letno plačo 700 gl. in s pravico do 6 petletnic po 50 gld. po zavodljivo dosluženih vsakih 5 letih, — oziroma služba kancelijskega azistenta z letno plačo 500 gld. in s pravico do 6 petletnic po 50 gld.

Petletnice se v pokojnino ne vstevajo.

Prošnjiki za katero teh služeb morajo biti polnoletni in avstrijski državljanje, neomadeževanega življenja in čistega značaja, ter imajo povedati, ali so si s katerim deželnim uradnikom v rodu ali v svaštvu in v katerim členu.

Dalje imajo prošnjiki dokazati, da so

vsaj nižjo gimnazijo ali nižjo realko dobro izdelali in da so slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisani popolnem zmožni, kakor tudi, da so v pisarniških opravilih dobro izurjeni in kaj je njih dosedanje opravilo. Posebno se zahteva lep in razložen rokopis, — izurjenost v stenografski pa daje — pri drugih jednakih lastnostih — posebno prednost. — Opomni se pa tudi, da veljajo za deželne uradnike glede pokojnine in preskrbljenja iste postave, kakor za uradnike v cesarskih službah, in da se njim pri prestopu v pokojni stan vsteva veljavni čas cesarske službe.

Prošnje za to službo s potrebnimi dokazi naj pošljejo uradniki v javnih službah s pospisom dosedanje službe in službenih sposobnosti — po svojem predstojništvu, drugi pa naravnost in sicer do

31. marca I. 1876.

(3—1) na deželni odbor kranjski.

V Ljubljani 24. februarja 1. 1876.

Vsako blago zaznamovano je z mojim varstvenim znamenjem.

Zdravilni pomočki!

Gotovi vspeh, dokazan z več ko tisoč spričevali.

Filip Neustein,

lekar „zum heil. Leopold“ na Dunaji, mesto, na voglu Planken- in Spiegelgasse,

predlagam p. n. občinstvu cele vrste pravih zdravilnih pomočkov, kateri vsekdar, ako jih zdravniki ali laji rabijo ali ne, so vendar v vseh slučajih kot izvrstni za bolezni, v dokaz zmirom večja potreba in na tisoče spričeval, katere pošljajo ozdravljeni, tedaj mi te zamorem dobrovestno priporočati.

Posladkorjeni, kri čisteči svalci svete Elizabete, ki lečijo gonijo, kri čistijo, in so popolnem neskodljivi, so posebno izvrstni za bolezni spodnje telesnih organov, mrljico, bolezni prsnih organov, bolezni na koži, očesne bolezni, bolezni na možganih, na ustih, za bolezni pri otrocih in ženskah, ozdravijo vsako svalko velja izvir skoro vse bolezni.

Prosimo, posladkorjenje svalke svete Elizabete odločno zahtevati, ker gornje bolezni le ti svalki ozdravijo. Kdor je jedenkrat te svalke svete Elizabete uže užil, ne bude nikdar več kak drug takšen pripomoček hotel uživati, ter rabil vedno le posladkorjenje svalke svete Elizabete in ta pripomoček priporočati drugim. — I zavitek s 8 škatljicami, 120 svalkov velja samo 1 gld.

brošurica po 50 kr., ter njih nikakoršnega družstva sveta potreba.

Gardien, najboljši pomoček za okužne bolezni. 1 gld. 50 kr.

Pomarančna in citronska esencija, za praviti si takoj dobro limonado in pomarančno. V vsakej steklenici je 75 kupic in velja le 1 gld.

Orelli, jedini pomoček za oglušene in vse druge ušešene bolezni 70 kr.

Dr. Frémontova samopomoč, jedini in gočovo realni pomoček za moško oslabljenje. 2 gld.

Storax-Crème, gotovi lek za vse spuščanje iz kože, kot lisajo, šenke, lise itd. 84 kr.

Antispiloma, izvrstni pomoček, posebno za pege in rudečico na nosu. 1 gld. 50 kr.

Mariborske kapljice za mrljico, gotovi lek za mrljico vsake vrste. 1 gld. 60 kr. in 60 kr.

Antisuttin, poskušeni pripomoček proti potenji na nogah in ramenih, ravno tako odstrani neprijetni duh. 50 kr.

Rhumin, najboljši lek za vsak nahod. 70 kr. Puleherin, najboljši pripomoček za lepoto, ter stori fino kožo. Po 20 kr. in 1 gld. 50 kr.

Salicyldure-milo, najcenejše in najboljše milo, kos po 25 kr.

Zobni kit, s katerim si vsak sam lečno plombira zobe. 40 kr.

Karpalito zeljescno olje, rudečo in belo 50 kr.

Arouraot, pripomoček za rejo otrok, škatljica 4 gld.

Grofa Trauna kri regulirni prah z načinkom in rabi 1 gld. 40 kr.

Sachets d'iris. 75 kr.

Margérite, bonboni za kašlj. 30 kr.

Znane specijalitete, kot: Romershausea očenna esencija po 1 gld. 50 kr., Kondensirano svicarsko mleko po 50 kr., dr. Göltzla jedilni prah po 84 kr., Anatherin ustna voda od Poppa po 1 gld. 40 kr. in 30 kr. Liebigov mesni ekstrakt osmina funta. 84 kr., dr. Faberjeva Puritas po 1 gld., dr. Pfeffermanova Puritas po 1 gld. 25 kr., Poltorova reseda kodrava pomada po 1 gld. 50 kr., dr. Broncovna pomada za ohranitev las, rumenasta, rujava ali perna po 1 gld., dr. Heidersozi zobni prah po 35 kr. so vedno svežene v zalogi.

Dalje pravi angleški in francoski parfum v vseh dišavah, lot po 28 kr.

(411—5)

Dunajska borza 29. februarja		
(izvirno celozgraheno poročilo.)		
Enotni dž. dolg v banki ročil.	68	—
Enotni dž. dolg v apotek.	72	70
1880. pr. porcij.	111	50
Aktie načiln. bank.	885	—
Kreditne aktije.	175	20
London.	114	50
Napol.	9	18
C. k. cekini.	5	38½
	103	—
	30	—

Služba občinskega tajnika		
pri mestni občini Kranjski se razpisuje z letno plačo 600 gold.		
Prosilci, ki so slovenskega in nemškega jezika zmožni, naj svoje prošnje, previde ne s potrebnimi dokazi sposobnosti in dosedanja sluzbovanja najdajte do 12. marca t. I. pri mestnemu odboru v Kranji vožje.		

(46—3)

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (182—200)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se poštu proti poštnemu povzetju.

Tudi se usojamo p. n. občinstvu naznajati našo veliko zalogo parfumerij, mila in pomad itd. izvrstne kakovosti prvih francoskih in angleških trgovinskih hiš, katere so večjedeljno v dunajskoj razstavi odkrivane bile se svetinjo zastug in so vendar cenejši, kot v provinci, posebno pripomočki za barvanje las od dr. Callmannia v vseh barvah, kateri zadajo jedno celo leto, po 3 gld., za zlato rumenkasto barvo 10 gld., zadobi se v kratkem dobi pojavljanje barve las. Priporočamo tudi francosko čokolado, katera je v dunajskoj razstavi bila odkrivana sè svetinjo napredka, fund od 60 kr. do 3 gld. Ruski čaj fund po 4 gld., tudi se dobri četrtna funda v elegantnih škatljicah po 1 gld. — Vsake bire naprave za ozdravje, kakor klisterje, vzevi itd. prav po nizkej ceni. — Razpoložimo tudi parfumerijske škatljice od 1 do 10 gld., Bonboniere s čokoladami ali pa s francoskimi bonboni od 1 do 10 gld., tudi imamo veliko zalogi zobilni krtički in družil in toaletnih naprav. — Prosimo p. n. občinstvo za zaupanje, vsa vprašanja odgovarjam takoj. Vsake vrste specijalitet iz Pariza, Londona in Berolina, imamo mi v zalogi, oskrbljeno vsako narocilo, eventualno iz Parizo, ravno tako vsako naročilo tukaj brez provizije proti originalnem računu. Razposiljamo proti gotovini ali pa proti postnem povzetku; razposiljanje zvrši se takoj po prejemu naročila in zaračunimo zaviranje le toliko, kar nas stane, najnižji znesek pri razposiljanju je 1 gld. Kupci na delo dobri velik odbitek cene.

Glavna zalogi vseh znanih domačih in inozemskih specijalitet farmacie, parfumerije in toilette.

Lastnina in tisk "Narodne tiskarne".